

Günbatımıyla Gelen Zorluk

Dr. Özlem Ak İkinci

Dünyada 1,5 milyardan fazla kişi için gece, ya karanlıkta kalmak ya da sağlıksız gaz lambası ışığı anlamına geliyor. Düşük kaliteli aydınlatmanın sağlık ve eğitim açısından önemli etkileri var. Bu nedenle olsa gerek Uluslararası Işık Yılı'nın önemli amaçlarından biri de ya hiç ya da güvenilir ışık kaynağı olmayan bölgelerde güneş enerjisiyle çalışan taşınabilir, yüksek parlaklığa sahip LED fenerlerin kullanılmasını teşvik etmek.

Kırsal kesimlerde yaşayan aileler, temel ihtiyaçlarının pek çoğunu karşılamak için sadece gündüz saatlerinde çalışabiliyor. Gelişmekte olan ülkelerdeki çocukların çoğundan ailelerine katkıda bulunmaları için gün boyu çalışmaları bekleniyor. Çocuklar yetersiz olan ya da hiç olmayan ışık nedeniyle akşamları herhangibir şey okuma, yazma ya da ödev yapma şansına sahip değil. Bu da eğitimden yoksun kalmaları anlamına geliyor. En önemlisi de sağlık kuruluşlarının bu durumdan etkilenmesi. Hastanelerde hastalara sadece gündüz bakılabiliyor, gece ise yeterli ışık olmaması nedeniyle hizmet vermek zorlaşıyor. Gelişmekte olan bu ülkelerde sağlık personeli sayısının sınırlı olması ve hastalıkların artması hastanelerin yeni aydınlatma araçlarına sahip olmasının ne kadar önemli olduğunu gösteriyor.

Gelişmekte olan ülkelerdeki ve üçüncü dünya ülkelerindeki elektrik erişimi olmayan 1,3 milyar insan, ışık gereksinimlerini gaz lambalarıyla sağlıyor. Bu lambalar her yıl 1,5 milyon insanın ölümüne neden oluyor. Gaz lambası dumanını solumak günde 4 paket sigara içmeye eşdeğer etki yapıyor ve çoğunlukla da milyonlarca kişide astım, bronşit, zatürre gibi solunum yolu hastalıklarının ve kanserin gelişmesini tetikliyor. Gaz lambalarının açık alevi aynı zamanda yangın tehlikesi demek. Yoksul aileler gelirlerinin yarısını yeterli aydınlatma sağlamayan gaz yağı için harcıyor. Diğer yandan gaz yağı atmosfere çok zararlı karbon yayıyor. Gelişmekte olan topluluklara temiz ve etkin enerji sağlamak sadece sağlık açısından değil üretkenlik açısından da hayati önem taşıyor.

Ancak bu toplulukları sürdürülebilir yüksek teknolojili aydınlatma kullanmaları gerektiği konusunda ikna etmek hayli zor. Güneş enerjisi ve LED ile temiz aydınlanmanın sağlanması yönünde çaba gösteren sayısız kuruluş var. Küresel Şebeke Dışı Aydınlatma Derneği (*The Global Off-Grid Lighting Association*, GOGLA) sözü edilen bu kuruluşların en etkin olanı. GOGLA'ya göre şebeke dışı aydınlatma, kendi başına önemli ve gelişmekte olan bir piyasa haline gelmiş durumda. Elbette LED'lerin ve güneş panellerinin maliyeti azaldığında bu teknolojilerin uygulanabilirliği de artacak.

Kaynak
<http://www.light2015.org/Home/LightForDevelopment/Study-after-Sunset.html>